

متن پرسش

با سلام و درود: ببخشید. در کتب یکی از اساتید فلسفه و تا حدودی مسلط بر عرفان که این کتاب را در زمینه سیر و سلوک تالیف کرده، دیدم که گویا در چند جا اشتباه کرده و بعضی مقامات را خلط کرده. خواستم اگر امکان دارد آن چند جمله را از این کتاب برایتان عرض کنم و شما بفرمایید که آیا من درست فکر کرده ام یا نه. جمله اول: «بالا ترین کمال متصور برای انسان، احدیت ذاتیه است.» جمله دوم: «فنا در ذات را حداکثر می توان به معنای فنا در احدیت ذاتیه در نظر گرفت.» جمله سوم: «مقام احدیت ذاتیه و حتی احدیت مربوط به مقصد سلوک است.» جمله چهارم: «هدف از سیر و سلوک رسیدن به فعلیت تامه، مقام خلیفه الهی، مقام مخلصین و... و مقام احدیت ذاتیه است.» و جمله پنجمی که مولف بعدا و در جای دیگر گفته: «رسیدن به مقام احدیت ذاتیه شاید برای همه انسان ها مقدور نباشد و نهایتا اگر هم کسی بتواند به این مقام برسد، برای کسانی همانند رسول خدا (ص) یا امثال ایشان مقدور باشد نه سایر اولیا خدا. پایان جملات مولف. آقای طاهرزاده مثل اینکه این مولف مقامات را خلط کرده و یا به درستی متوجه مقامات و خصوصیات آن نبوده. زیرا همانطور که در کتاب حکمت اسلامی استاد امینی نژاد آمده، گویا نهایت سیر انسان، مقام احدیت است. و اینطور که اساتید عالیقدر این رشته گفته اند، مقام احدیت ذاتیه، مقامی است که خداوند هنوز تنزل و تجلی نکرده و فقط در آن مقام خداست و بس. آقای طاهر زاده نظر شما چیست؟ آیا من درست متوجه شده ام یا نه؟ آیا حداکثر فنا ذاتی انسان، فنا در احدیت ذاتیه است، آن طور که ایشان گفته، یا فنا در احدیت؟ لطفا مقداری توضیح دهید. ممنون.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: بستگی دارد آن استاد محترم از اصطلاح «احدیت ذاتی» چه مقامی را منظور کرده اند؟ آری! می توان فهمید ایشان احدیت ذاتی را همان مقام فانی ذات در مقام احدی می دانند و بعضی ها معتقدند تا این مقامات، امکان سلوک هست، ولی برای نادر افرادی که مؤلف محترم نیز آن را متذکر شده اند. موفق باشید